

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Rhwydwaith Ymchwil
ResearchNet

Gwasanaeth Pobl Ifanc Gogledd Cymru
North Wales Adolescent Service

Gwella Gwasanaethau Drwy Bartneriaethau

Cyd-ddylunio ar Sail Profiad

*Tiffany Arnold
Seicotherapydd Celf
Arweinydd Prosiect EBCD*

Beth yw therapydd celf?

Mae therapyddion celf wedi cofrestru gyda'r [Cyngor Proffesiynau Iechyd a Gofal \(HCPC\) | \(hcpc-uk.org\)](http://hcpc-uk.org) ac maent yn gymwys yn y celfyddydau, a seicotherapi hefyd.

- Prosesau seicolegol ynghlwm wrth weithio gyda chyfryngau celf o fewn lleoliadau iechyd
- Deall perthnasoedd therapiwtig
- Cyfyngu materion cymhleth iawn a'u mynegi'n symbolaidd, pan nad yw geiriau'n ddigon.
- Nid yw therapyddion celf yn 'dehongli'

Cefndir y Prosiect

Methodoleg cyd-gynhyrchu a ddefnyddir mewn prosiect gwella gwasanaeth, gyda ffilm fel agwedd graidd.

- Gwasanaeth CAMHS cleifion mewnol 12 gwely Haen 4 gydag ysgol ar y safle
- Atgyfeiriadau ledled Gogledd Cymru
- Pobl ifanc rhwng 12 a 18 oed sy'n dioddef o salwch mewnol dwys ac sy'n bygwth bywyd

Hyfforddiant ac Ymgynghori

Dr Neil Springham

Therapydd Celf Ymgynghorol

Sefydlwr ResearchNet

Cyfarwyddwr Gweithredol Therapiau, Ymddiriedolaeth

Sefydliad y GIG Oxleas

[Cyd-ddylunio ar sail profiad yn lleihau nifer y cwynion ffurfiol ar ward iechyd meddwl aciwt | BMJ Open Quality](#)

Pecyn Cymorth EBCD

www.pointofcarefoundation.org.uk

[Astudiaeth achos 1: Ymddiriedolaeth Iechyd Meddwl Oxleas | Sefydliad Point of Care](#)

Nodau'r Prosiect

1. Llai o gwynion

Gwella profiad defnyddwyr gwasanaeth.

2. Diogelwch gwell i gleifion

Bydd diogelwch cleifion yn cael ei wella ynghylch y maes penodol y bydd y broses EBCD yn canolbwyntio arno.

3. Cynnwys staff, defnyddwyr gwasanaeth presennol a chyn-ddefnyddwyr gwasanaeth, rhieni a gofalwyr yn llwyddiannus yn y broses o wella ac ail-ddylunio gwasanaethau.

4. Datblygu arbenigedd staff a defnyddwyr gwasanaeth o ran dylunio a gweithredu methodoleg cyd-gynhyrchu. Rhaglen hyfforddiant a mentora parhaus.

Pam creu ffilm?

Dull o gasglu gwybodaeth o safon

Pwrpasol ac ystyrlon i'n tîm

Gellid creu/cyfathrebu ystyr mewn ffyrdd gwahanol

Pwysigrwydd cael eich clywed

Sgandal Canolbarth Swydd Stafford

Awgrymodd amcangyfrif bod rhwng 400 a 1,200 o gleifion wedi marw o ganlyniad i ofal gwael dros y 50 mis rhwng mis Ionawr 2005 a mis Mawrth 2009 yn Ysbyty Stafford, ysbyty dosbarth cyffredinol bychan yn Swydd Stafford.

Gwranddo ar Bobl

“Mae llawer o’r agweddau negyddol ar ddiwylliant sefydliadol yn deillio o fethiant i ystyried pethau o bersbectif y claf a deall effeithiau gweithrediadau – neu ddiffyg gweithrediadau – arnyn nhw.”

Robert Francis

(Adroddiad Ymchwiliad Report, 2013)

Deddfwriaeth Newydd

- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru, 2015)
- Law yn Llaw at Iechyd Meddwl (Cymru, 2012)
- Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014

Mae gofyniad newydd i roi trefniadau tryloyw ar waith lle mae pobl yn bartneriaid cyfartal wrth ddylunio a gweithredu gwasanaethau.

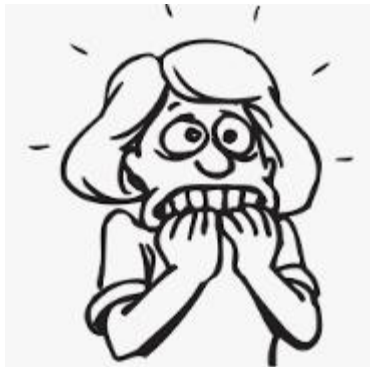
Cyd-ddylunio ar sail Profiad

Ymagwedd yw Cyd-ddylunio ar sail Profiad (EBCD) sy'n galluogi staff a chleifion (neu ddefnyddwyr gwasanaeth eraill) i gyd-ddylunio gwasanaethau a/neu llwybrau gofal, gyda'i gilydd mewn partneriaeth.

Gweithio'n Ddiogel ac yn Effeithiol

Pŵer anhygoel celf ar gyfer mynegiant:

Mae teimladau cryf...

....angen cael eu rheoli'n dda

(Gweler Springham, N., 'Through the Eyes of the Law: What is it About Art That Can Harm People?' <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17454830802489141>)

Risg o ail-drawmateiddio

‘Defnyddiom EBCS am ddwy flynedd ar ward Betts...Oherwydd ei effaith uchel, roedd angen i ni addasu’r pecyn cymorth a’i wneud yn berthnasol i iechyd meddwl.

‘Daethom i’r casgliad ar ôl siarad heb baratoi, nid oedd cyfranogwyr yn gallu cysgu i ddechrau gan eu bod yn cofio ac yn ail-fyw rhai o adegau gwaethaf eu bywydau. Daeth i’r amlwg bod y profiad o salwch meddwl aciwt ei hun, ochr yn ochr â’r ofn, stigma a’r cywilydd yr oedd dioddefwyr yn ei deimlo, yn golygu ein bod yn holi llawer o gyfranogwyr.’

(Neil Springham ac Ami Woods, yn [Guardian Professional, Toolkit uses patient experiences to improve mental health services | Healthcare Network | The Guardian](#) 07/01/14.)

Addasiadau Iechyd Meddwl

Oxleas

NHS Foundation Trust

[Services](#) [About](#) [Advice](#) [Patient experience](#) [M](#)

[Home](#) > [Patient experience](#) > [How are we doing?](#) > [Experience based co-design](#) > [Toolkit uses patient experience to improve mental health](#)

- ▶ [Our patient experience team](#)
- ▶ [Patient Experience Group Reports](#)
- ▶ [How are we doing?](#)
  - [Experience based co-design](#)
    - [Friends and Family Test \(FFT\)](#)
- ▶ [Our patients' stories](#)
- ▶ [Your comments](#)
- ▶ [How to make a complaint](#)
- ▶ [Service Experience Evaluation \(SEE\)](#)
- ▶ [Carers](#)

Toolkit uses patient experience to improve mental health services

The following article by Neil Springham and Ami Woods was published in the Guardian Professional on Tuesday, 7 January 2014.

Neil Springham is Head of Arts Therapies and ResearchNet co-ordinator at the trust. Ami Woods is an art therapist and ResearchNet member at the trust. The experience-based co-design toolkit was originally launched by the King's Fund in 2011. A revised version, incorporating user feedback and the addition of four case studies, was launched in November 2013.

[Neil Springham and Ami Woods](#)

The toolkit captures the experiences of patients, carers and staff through discussion, observation and filmed interviews.

Staff at Oxleas NHS foundation trust found that communication had a powerful effect on

1. Cwblhau tasgau paratoi

(h.y. llwybr atgyfeirio, ffurflenni cais, proses GDG, hyfforddiant ymsefydlu gwirfoddolwyr.)

2. Sefydlu grŵp ResearchNet NWAS

(Staffio tîm dylunio EBCD ac ymchwilyr defnyddwyr gwasanaeth)

3. Recordio cyfweiliadau'r defnyddwyr gwasanaeth

6. Digwyddiad ar y cyd

Gwyllo'r ffilm profiadau defnyddwyr gwasanaeth a chlywed adborth staff

5. Digwyddiad staff

Cytuno ar flaenoriae thau i'w symud ymlaen

Digwyddiad defnyddwyr gwasanaeth

4. Cyfweiliadau staff ac arsylwadau wardiau

Ar waith ar hyn o bryd

7. Ffrydiau dylunio a phrototeipio

- Gweithgorau bychan
- Adnabod/gweithredu gweithgareddau i wella'r llwybr gofal

8. Prototeip peilot

9. Dathlu!

Mae Rhoi Newid ar Waith yn Creu Gorbryder

(Ymyrraeth ar lefel gwasanaeth: Rheoli Newid)

Ofn beirniadaeth

Efallai y byddwn yn ysgogi cwyn diangen

Bydd defnyddwyr gwasanaeth dan straen neu'n flin

Bydd staff yn cael eu beirniadu

Bydd morâl staff yn cael ei niweidio

Bydd deinameg y tîm yn cael ei niweidio

Does dim digon o amser

*Bydd defnyddwyr gwasanaeth yn teimlo fel bod
rhywun yn ymosod arnynt/yn agored i niwed*

Te Parti Pen-blwydd y GIG yn 70

Ymateb i'r ffilm

Nid oedd staff profiadol a chymwys iawn yn deall realiti profiad y defnyddwyr gwasanaeth tan ar ôl iddynt wylïo'r ffilm

- *Sesiwn ddefnyddiol a phleserus iawn*
- *Dyma'r 'safon aur' i'w hefelychu*
- *Mae cyfarfodydd fel hyn yn adeiladol iawn*
- *Mae'r cyfle i staff a defnyddwyr gwasanaeth gydweithio'n ffantastig*
- *Defnyddio'r fideo fel dull gloywi i'r tîm staff ac adnodd hyfforddiant i bob aelod newydd o staff.*

Newidiadau: Tîm NWAS

1. Argaeledd gwybodaeth

- Taflen wybodaeth NWAS

2. Cefnogaeth i rieni a gofalwyr

- Grŵp

3. Cyfarfod derbyn cychwynnol

- Eglurhad a'r weithdrefn

4. Cyfathrebu

- Hyfforddiant i'r tîm (effeithiau trawma ar yr ymennydd, sgiliau gwranddo/
chyfathrebu)

5. Amgylchedd

- Arwyddion, gosodiad celf y dderbynfa

Sawl persbectif gwahanol...

Cyfarwyddwr
Clinigol CAMHS

Grŵp Rheoli

Rheolwr yr
Ward

Arweinydd
Clinigol

ResearchNet

Staff NWAS

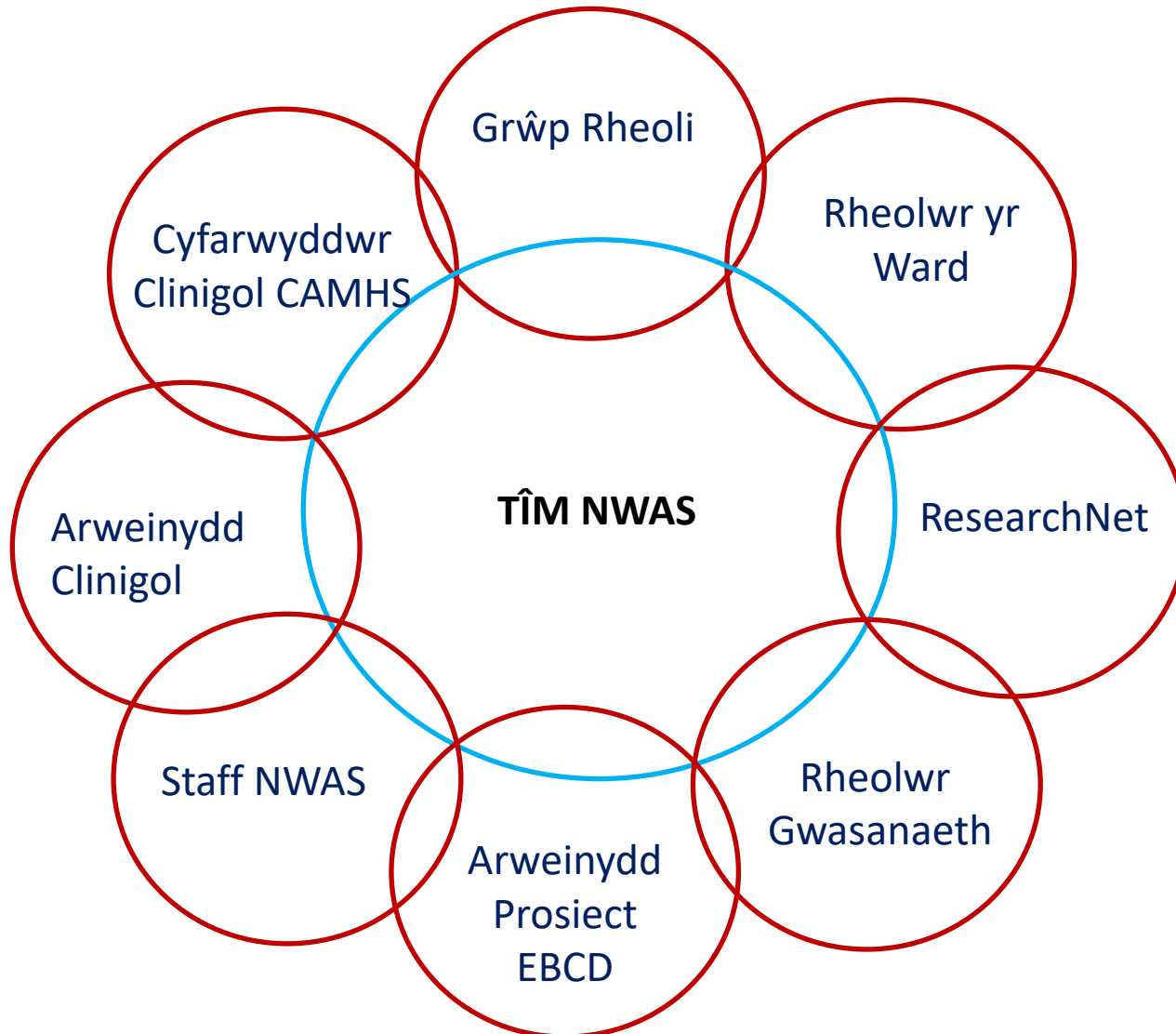
Arweinydd
Prosiect
EBCD

Rheolwr
Gwasanaeth

Dod at ei Gilydd

(Ymyrraeth ar Lefel Reoli)

Newidiadau Diwylliannol

Ymarfer myfyriol:

- Stopio
- Gwneud amser i siarad gyda phobl a datblygu perthnasoedd

Sut ydyn ni'n gwneud hyn?

- Ymagwedd Therapi ar sail Meddwleiddio tîm cyfan
- Rhaglen lles staff

Deilliannau Llwyddiannus

- Wedi'i gydnabod gan GIG Lloegr/Young Minds fel maes arfer da yn genedlaethol (Mawrth 2019).
- Cafodd Tîm NWAS ei roi ar restr fer ar gyfer gwobr BIPBC yn y categori 'Gwella Profiad y Claf' (Tachwedd 2019).

Y Lefel Nesaf

Newid sefydliadol

- Beth yw anghenion y gwasanaethau?
- Cynrychioli defnyddwyr gwasanaeth ar bob lefel
- Pa gefnogaeth sydd ei hangen ar CAMHS gan y sefydliad ehangach er mwyn ymgorffori ymagwedd cyd-gynhyrchu o ran dylunio a darparu gwasanaethau? Pa ddealltwriaeth sydd ei hangen?

Prosiect Dilynol!

Ail-ddylunio'r broses cynllunio diogelwch mewn gofal CAMHS heb ei drefnu.

- Gwella diogelwch ac effeithiolrwydd gwasanaethau/prosesau i bobl ifanc sy'n dod i'r Uned Ddamweiniau ac Achosion Brys (A&E) gydag argyfwng iechyd meddwl
- Cydlynnydd therapydd celf
- Cysylltiad gyda rheolwyr, clinigwyr/prosesau clinigol

Diolch am wrando!
Thank you for listening!

Tiffany Arnold

Gwasanaeth y Glasoed Gogledd Cymru

Tiffany.Arnold@wales.nhs.uk

Tel: 0300 0855 340

